

რევაზ ლორთქიფანიძე

Revaz Lordkipanidze

Реваз Лордкипанидзе

გლობალური პროცესების გრძელვადიანი სტრატეგიული საზრუნავი და  
საქართველოს ეკონომიკის გაჯანსაღების ამოცანების შესახებ  
2017-2020 წლებში

Долгосрочная стратегическая забота глобальных процессов и о задачах  
оздоровления экономики Грузии на 2017-2020 годы

The Long-term Strategic Care of Global Processes and about Tasks of Georgia's  
Economic Rehabilitation for Years 2017-2020

თ ბ ი ლ ი ს ი

2016

ეკონომიკურ მეცნიერებათა დოქტორის (სპეციალიზაცია: მსოფლიო მეურნეობა და საერთაშორისო ეკონომიკური ურთიერთობები), საქართველოს ეკონომიკურ მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსის - რევაზ ლორთქიფანიძის წინამდებარე შრომა წარმოადგენს წმიდა ქაშვეთის ტაძარში მოღვაწე მამა ღვთისოს (შალიკაშვილი) კურთხევით დაწყებული კვლევების გაგრძელებას და, ადამიანების არსებითად უკეთ ცხოვრების მიზნით, აზოგადებს თეორიულ საფუძვლებს ეკონომიკის სტრატეგიულად გრძელვადიანი და ეფექტიანი ზრდისათვის.

შრომა განკუთვნილია ეკონომიკური თეორიის, ეკონომიკურ მოძღვრებათა ისტორიის, ეკონომიკის ქრისტიანული საფუძვლებისა და საერთაშორისო ეკონომიკური ურთიერთობების სპეციალისტების, სტუდენტებისა და სხვა დაინტერესებული მკითხველისათვის.

### ***რედაქტორი მეცნიერ-ეკონომისტი***

*ეკონომიკის დოქტორი დ. ჩლაიძე*

### ***რეცენზენტი მეცნიერ-ეკონომისტები:***

*ეკონომიკის დოქტორი ს. ფეტელავა*

*საქართველოს ეკონომიკურ მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი, ე.მ.დ. რ. სარჩიმელია*

**ISBN 978-9941-0-9308-1 (PDF)**

## გლობალური პროცესების გრძელვადიანი სტრატეგიული საზრუნავი და საქართველოს ეკონომიკის გაჯანსაღების ამოცანების შესახებ 2017-2020 წლებში

მთავარ სათქმელს პირდაპირ ვიტყვი - ეკონომიკურად სულ უფრო მზარდი მსოფლიოს მთავარი სტრატეგიული საზრუნავი სიღარიბის მნიშვნელოვანი დონის არსებობის აღმოფხვრა უნდა იყოს, რაც ეკონომიკური ზრდის მიუხედავად, ვერაფრით ხერხდება და ზოგიერთ წლებში პარადოქსულად მნიშვნელოვანი მატებითაც ხასიათდება.

მკითხველი, რომელიც იცნობს ჩემს შრომებს სიღარიბისა და შემოსავლების ხელოვნური პოლარიზების მიზეზების კვლევის საკითხზე [5-12], ეკოდინება ჩემი ხედვის შესახებ ფარული საერთაშორისო მონოპოლიების განსაკუთრებული როლის დასაბუთებისათვის. სწორედ ეს არაკეთილსინდისიერი ფარული მონოპოლიები იწვევენ უნიკალური ადგილობრივი რესურსული ბაზების გაუფასურებასა და მეწარმეობის დაქვეითებასა და განადგურებას, კონფლიქტების გაჩაღებასა და მათ ყველასათვის მავნე გაჭიანურებას.

პარადოქსი არაა, რომ წყალუხვობით ერთ-ერთი უმდიდრესი საქართველო, რომელიც მარტო ამ ფაქტორით ერთ-ერთი უმდიდრესი უნდა იყოს მსოფლიოში, პოტენციურად 11-12%-იანი წლიური ეკონომიკური ზრდის შესაძლებლობებით, კლიმატური პირობების გამო წყალსმონატრებულ მრავალ აფრიკულ ქვეყანასაც კი ჩამორჩება [დანართები 1-3] და მართლა უნიკალურ სასოფლო-სამეურნეო და, გამომდინარე, ინდუსტრიულ პოტენციელს ფაქტიურად 20%-ითაც ვერ იყენებს?

მსოფლიო ინტერნეტქსელის ეპოქაში, საერთაშორისო თანამეგობრობის შესაძლებლობები განუზომლად იზრდება და, სასიხარულოა, რომ საქართველოს რეფორმირებადი სახელმწიფოს მცდელობა უპრეცედენტოდ დიდია ჯანდაცვის პრობლემებისა და სიღარიბის დაძლევის საქმეში. ე.წ. „ჯუნგლების კანონისაგან“ განსხვავებით, ადამიანების საზოგადოება მხოლოდ ინსტიტუტებზე ვერ იქნება აგებული და სულ უფრო მეტად გააზრებული ჩარევა ეკონომიკაში საჭირო და არა პასუხისმგებლობის აცილება თავისუფალი ბაზრის თვითრეგულირების უნარის მომიზეზებით. პოლიტეკონომიის კლასიკოსების ეპოქის შემდეგ, მრავალი კრიზისი

იწვინა კაცობრიობამ და საერთაშორისო თანამეგობრობის მეტი აქტიურობაა საჭირო, რომ გრძელვადიან სტრატეგიაში მოსალოდნელი რესურსების მწვავე დეფიციტი და, შესაბამისად, კლიმატის მეტად მკვეთრი ცვლილებები, შესაძლოდ უმტკივნეულოდ გადაიტანოს ადამიანმა.

ჩვენი აზრით, საქართველოში, უპრეცედენტო საყოველთაო ჯანდაცვის რეფორმის დარად, უპირველესად აუცილებელია, აუთვისებელი სასოფლო-სამეურნეო მიწების მასობრივად დარიგება ადგილობრივი მოსახლეობისათვის და მცირე (დასაქმებულთა რაოდენობის პარამეტრით) მეწარმეობის განთავისუფლება გადასახადებისაგან. ამ შემთხვევაში, როგორც კუპონის რეკორდული ჰიპერინფლაციის ჩაქრობა მოვახერხეთ მყისიერად საერთაშორისო თანამეგობრობის დახმარებით, ფარული მონოპოლიების დამარცხებასა და ეკონომიკურ აღმავლობასაც არნახულად სწარაფად შევძლებთ. უიმედობამ არ უნდა შეგვიპყროს - მყისიერი გაუმჯობესების მაგალითები დიდ ქვეყნებშიც კი არსებობს. მოგეხსენებათ, დიდ მასშტაბებში განსაკუთრებით რთულდება ერთ სულ მოსახლეზე მაჩვენებლების გაუმჯობესება, თუმცა, უახლოესი ისტორიის ჩინეთს თუ გავიხსენებთ, ის ერთ-ერთი უღარიბესი იყო და სულ რამდენიმე წელში, შესაძლებლობათა გონივრული მობილიზების წყალობით, მთელი რიგი პოზიციებით, პირველ ადგილებზე გაიჭრა მსოფლიოში. არადა, ჩვენი წონასწორული რეალიზმის თეორიის გამოქვეყნებისათვის, ჩინეთი ერთ-ერთი უღარიბესი იყო და, ფაქტიურად წონასწორული რეალიზმის მსგავსი პრინციპების გამოყენებით, მართლა სასწაულები მოახერხა. სახელმწიფოს მზარდ (ჩვენს ე.წ. წონასწორობამდე) როლს იზიარებს სტაბილურად მძლავრი შეერთებული შტატებიც, რომელიც სახელმწიფო და კერძო სექტორების გონივრულ კოოპერირების დიდ ეფექტს სამაგალითოდ იყენებს ინოვაციებით სახელგანთქმულ ე.წ. სილიკონის ველზეც.

მწვავედ აუცილებელი პრიორიტეტების გათვალისწინებით, 2017 წლიდან სტაბილური ორნიშნა ზრდის შემთხვევაში, პოტენციურ შესაძლებლობათა ჩვენი გაანგარიშებით, 2020 წელს, ცხოვრების დონე საქართველოში მინიმუმ 1,6-1,7-ჯერ შეიძლება გადაამეტოს 2015 წლის მაჩვენებელს და საერთაშორისო ანტიმონოპოლიური მექანიზმების შემდგომი აქტიური მოქმედებებით, სავსებით

რეალურია, რომ საუკუნის მიწურულისთვის, დარიბი მოსახელობის ხვედრიწონა ჩვენთან და მთლიანად მსოფლიოში იდეალურ 2-3%-მდე შემცირდეს.

სადღეისოდ კი ჯერ კიდევ განსაკუთრებით საგანგაშოა, რომ „მოსახლეობის დემოგრაფიული დაბერება გლობალური მოვლენაა. იგი შეეხო მსოფლიოს თითქმის ყველა ქვეყანას. ეს პროცესი ხასიათდება უპრეცედენტო მასშტაბით და მას არ მოეძიება ანალოგი კაცობრიობის განვითარების ისტორიაში“ [1, გვ. 5]. პრობლემის კომპლექსურად მოსაგვარებლად, კომპიუტერისა და გლობალური ტექნიკის გაჩენის ეპოქაში, ეკონომიკის საფუძვლის ჩამყრელ მეცნიერებატევად დარგებს განსაკუთრებული ხელშეწყობა უნდა უპირველესად და ამ მიმართებით პრიორიტეტული მნიშვნელობა უნდა შეიძენოს სახელმწიფო და მსხვილ-კორპორატიულმა სტრატეგიულმა დაგეგმვამაც მეცნიერებატევად დარგებში - „ჯანდაცვა, ენერგეტიკა, მანქანათმშენებლობა, ქიმიური მრეწველობა, სამშენებლო ინდუსტრია, კოსმონავტიკა და საინფორმაციო-კომპიუტერული სისტემები“ [12, გვ. 41].

ადამიანის ჯანმრთელობის გაუმჯობესებისა და პრევენციისთვის, სასიხარულოა, რომ ახალგაზრდა ქართულ უნივერსიტეტ გეომედში წარმოებული კვლევების საფუძველზე, ბიძგი მიეცა „ახალ უნიკალურ იდეას ბიოტექნოლოგიის სფეროში“ [2, გვ. 48] და ამ უნივერსიტეტში წარმოებული მეცნიერული დაკვირვებების თანხამად, ჯანდაცვის საჭირო ეფექტიანი მართვის უმთავრეს პრიორიტეტად აღინიშნება „სამედიცინო მომსახურების თანაბარი ხელმისაწვდომობის მეშვეობით უთანასწორობის აღმოფხვრა და ხელმისაწვდომობის გაზრდა“ [3, გვ. 55].

ტექნიკური პროგრესის ეპოქაში, როგორც უბრალო ადამიანებს, მთავრობებსაც მეტად უნდა ესმოდეთ დროის ფასი - მოუფრთხილდნენ მას, არ გაფლანგონ უაზრო კინკლაობასა და ფუქსავატობაზე. ყოველი დაკარგული წუთის ფასი განუზომლად მატულობს და შთამომავლობამ არ უნდა იზარალოს ჩვენი უაზრო მფლანგველობის გამო, რამაც საგანგაშო გამოვლინებები შეიძლება შეიძინოს. დრო ხომ ფიზიკური და ფსიქიკური პროცესების მიმდინარეობის უნიკალური ფორმაა, შექმნისა და ცვლილების შეზღუდული შესაძლებლობებით. ის რელიგიის, ეკონომიკის, ზოგადად ფილოსოფიისა და ფიზიკის ერთ-ერთი ფუძემდებლური ცნებაა და, როგორც ნებისმიერი ობიექტის სივრცეში არსებობის ხანგრძლივობის ზომა, მათი

მდგომარეობის პროგრესული შეცვლის სულ უფრო იშვიათ შესაძლებლობებს იძლევა [4].

ვფიქრობ, ბრძენი მკითხველი დამეთანხმება, რომ მსოფლიოში და მათ შორის რესურსებით უნიკალურად მდიდარ ღვთისმშობლის წილხვედრ ქართულ მიწაზე, გენეტიკურად ხანგამძლე მოსახლეობამ მეტად ბედნიერადაც რომ იცხოვროს, საერთაშორისო თანამეგობრობამ და ადგილობრივმა მთავრობებმაც მეტად უნდა გაითვალისწინონ სიცოცხლის ხანგრძლივობაზე მოქმედი ფაქტორები, რომელთა შორის, ჩვენი აზრით, განსაკუთრებით ანგარიშგასაწევია: 1) ადამიანის სულიერი მდგრადობა და ლოცვის სისტემატურობა; 2) ცხოვრების ეკონომიკური დონე; 3) ეკონომიკური დამოუკიდებლობა (როგორც სახელმწიფოს, ასევე, ადამიანის მეტად თავისუფალი - ლაღი ცხოვრება); 4) ჯანსაღ ბუნებასთან ხშირი კონტაქტი; 5) სუფთა წყალი; 6) სუფთა ჰაერი; 7) რაციონალური კვება; 8) საზოგადოებისადმი გახსნილობა; 9) მშვიდი ოჯახური გარემო; 10) შემოქმედებითი აქტიურობა; 11) ინტერესიანობა; 12) ზომიერი სპორტი და სხვ.

### მსხვილი და მცირე მეწარმეობის გონივრული თანაარსებობა

კოსმოსური კვლევების განვითარებისა და ტექნიკის განსაზოგადოების ეპოქაში, სახელმწიფოსა და მსხვილი ინდუსტრიის როლი და ჩართულობა მსოფლიო ეკონომიკაში არსებითად მატულობს, მაგრამ, ჩვენი წონასწორული რეალიზმის თეორიის [5-12] შესაბამისად, არ უნდა დაფუძვით არც სახელმწიფო და არც კერძო მონოპოლიების გაჩენის შესაძლებლობები არაკეთილსინდისიერი გამოვლინებების მიმართულებით. შესაბამისად, არც უნდა შევზღუდოთ და დავაკნინოთ, როგორც სახელმწიფოს (მეტწილად მსხვილ ინდუსტრიასთან ასოცირებული), ასევე, კერძო (ინდივიდუალური) უნარების უნიკალობა და ეფექტი.

ეკონომიკისა და პოლიტიკის საქმიან წრეებს საქმიანად მიხდა მივმართო, რომ რეალურად მასობრივი დასაქმებისათვის, მწვავედ აუცილებელია, მიკრო და მცირე ბიზნესის შეღავათები შემოსავლებს კი არ უკავშირდებოდეს, როგორც ჯერ კიდევ 90-იანი წლების საგადასახადო კოდექსშია, არამედ დასაქმებულთა რაოდენობას. თუ

კაცი მარტო ან 2-3 თანამშრომლითაა ბიზნესში, მან ბუღალტერია აწარმოოს, თუ ბიზნესზე იზრუნოს - შეარგოს დმერთმა, რასაც იშოვის, ნუ დავუწყებთ ეჭვიანობას და ისედაც მცირე შემოსავლებში ქექვას. უფრო მეტიც, შემოსავლის კრიტერიუმები, ხშირ შემთხვევაში, ამ შემოსავლების დამალვის მიზეზი ხდება და ბიუჯეტიც მეტს კარგავს და მეწარმეც არალეგალური ბიზნესის ჭაობში ექცევა.

### ანტიმონოპოლიური პოლიტიკა

გლობალიზების პირობებში, ეკონომიკური მონოპოლიების მოქმედება მნიშვნელოვნად აფერხებს მსოფლიო ეკონომიკის სრულფასოვან განვითარებას, რის გამოც, მსოფლიოს მზარდი მთლიანი პროდუქტის მიუხედავად, სიღარიბე და სიმდიდრის პოლარიზება მნიშვნელოვანწილად შენარჩუნებულია.

ზემოაღნიშნულთან დაკავშირებით, საქართველოს ადგილობრივი ბაზარი განსაკუთრებით საგანგაშოდაა დაზიანებული საერთაშორისო ფესვების მქონე ფარული მონოპოლიებით, რაც, განსაკუთრებით, სოფლის მეურნეობისა და მრეწველობის პოტენციალის გამოყენების ჯერ კიდევ უკიდურესად დაბალ დონეებზე აისახება.

პრობლემის მოგვარების გარეშე, ქართული ტურისტული პოტენციალის ამოქმედებაც კი ფაქტიურად უსარგებლო იქნება ქვეყნისთვის, ვინაიდან, ტურიზმით შემოდინებული ვალუტა, ისევ უცხოელი მესაკუთრეებისა და სურსათის იმპორტიორების სასარგებლოდ გაედინება.

პრობლემის მოგვარების გარეშე, აზრს მოკლებულია ექსპორტის საგადასახადო სტიმულირებაც, ვინაიდან, მატარიალური წარმოების დარგების სათანადო დონეზე განვითარების გარეშე, ექსპორტის სტიმულები, ძირითადად, ნედლეულის ექსპორტს ახალისებს, რის შედეგადაც, ადგილობრივ მეწარმეობასაც ეცლება სანედლეულო საფუძველი და ჩვენივე ნედლეულიც გაძვირებული სახით გვიბრუნდება გადამამუშავებული მრეწველობის იმპორტის სახით.



აღნიშნულის საწინააღმდეგოდ, საჭიროა რეალური ბაზრის ქმედითი მონიტორინგის განვითარება რეგიონებისა და დარგების მიხედვით და, შესაბამისად, საზოგადოების სისტემატური ინფორმირება იმპორტშემცველი საგადასახადო მექანიზმების ამოქმედებისა და შესაბამისი მეწარმეობის სტიმულირების შესახებ, მ.შ. ეფექტიანი დიფერენცირებული საამორტიზაციო მექანიზმების გამოყენებით.

## **მაკროეკონომიკური პოლიტიკის დემოკრატიული პრინციპები**

ეკონომიკურად განვითარებულ სამყაროში, სულ უფრო არსებითი ხდება სახელმწიფოს მონაწილეობა მასობრივი გამოყენების ინოვაციური ტექნოლოგიებისა და იაფი ენერგომატარებლების პროექტებში, თავდაცვითი ტექნიკის წარმოებაში, კოსმოსისა და წყალქვეშა პოტენციალის ათვისებაში, განსაკუთრებით მძიმე და მასშტაბური გავრცელების ჯანდაცვითი დაავადებების წინააღმდეგ წარმოებულ კვლევებში, ადამიანის ჯანსაღი და ფინანსურად წელგამართული სიბერის პერსპექტივის პრაქტიკულ რეალიზებაში.

ჩვენი ისტორიის გაკვეთილებმა გვიჩვენა, რომ, ამ მხრივ, ხშირია ერთი უკიდურესობიდან მეორეში აღმოჩენის შემთხვევები, როცა ხან სახელმწიფო დიქტატურის პროცესები ვითარდება ან, საპირისპიროდ, ქაოსი და ანარქიაა, რაც, ორივე შემთხვევაში, მნიშვნელოვნად აფერხებს ეკონომიკურ პროგრესსა და ცხოვრების დონის ამაღლების ტენდენციებს.

მაკროეკონომიკური თვალთახედვით, ინფლაციური რყევების, ფარული მონოპოლიებით ხელოვნურად გამოწვეული რეგრესული სტრუქტურული უმუშევრობისა და ცენტრალური, ავტონომიური წარმონაქმნებისა და მუნიციპალური ინტერესების მნიშვნელოვანი დისპროპორციების დასაძლევად, საჭიროა უნიკალურ ადგილობრივ შესაძლებლობათა კომპლექსური გამოყენება და ეკონომიკური ეფექტიანობითა და ეროვნული სიმდიდრით დაწინაურებული სუპერსახელმწიფოების (შეერთებული შტატები, გაერთიანებული სამეფო, გერმანია, საფრანგეთი, რუსეთის ფედერაცია და სხვ.) გამოცდილებათა დასაბუთებული გათვალისწინება ეკონომიკურ რეგულაციებში.



ზემოაღნიშნულთან დაკავშირებით, უახლოეს ორიენტირად უნდა დავისახოთ მნიშვნელოვანი რეზერვის გამოყენება მთლიან შიდა პროდუქტში საქართველოს ნაერთი ბიუჯეტის ხვედრიწონის 35-40%-მდე ზრდისა და მისი მეტად დემოკრატიული (თანაბარზომიერი) განაწილების სახით ცენტრსა და ადგილობრივ ბიუჯეტებს შორის. ჯერ-ჯერობით, ამ მხრივ, ცენტრალიზმის ეპოქის მემკვიდრეობით, ჯერ კიდევ უკიდურესად უთანაბრო განაწილებასთან გვაქვს საქმე, რის გამოც, ადგილობრივი ინტერესები, ხშირ შემთხვევაში, მინიმალურადაც ვერ კმაყოფილდება.

### რეგიონალური ეკონომიკური პოლიტიკა

რეგიონალური ეკონომიკური პოლიტიკის ხარვეზების გამო, საქართველოში, 2014-2015 წლების შედეგებით, მნიშვნელოვნად შემცირდა ვაშლის, თხილის, ატმის, ბალისა და ალუბლის წარმოება და ავადხსენებული საბჭოთა კავშირის 1985 წელთან შედარებითაც, 2015 წლის ოფიციალური მონაცემებით, დაახლოებით ორჯერ არის შემცირებული ყურძნის წარმოება, თითქმის 4-ჯერ - ციტრუსების წარმოება, უფრო არსებითია შემცირება სამრეწველო პროდუქციაზე, მ.შ. განსაკუთრებით მეცნიერებატევად დარგებში.

საქართველოს ეკონომიკური განვითარებისათვის, საწყის ეტაპზე, პრიორიტეტული მნიშვნელობა უნდა მიენიჭოს უნიკალური შესაძლებლობების სოფლის მეურნეობის დაწინაურებასა და ეფექტიან რეგიონალურ პოლიტიკას, ვინაიდან, ქვეყანას, რომელსაც განვითარებული რეგიონები აქვს, დარგობრივი სრუქტურაც სრულყოფილი ექნება, ხოლო, თუ პრიორიტეტი დარგობრივი სტრუქტურის განვითარებას ენიჭება, შესაძლებელია, მხოლოდ ძლიერი ცენტრი და სუბიექტურად დაწინაურებული ტერიტორიული „ოაზისები“ მივიღოთ, ხოლო ბევრი რეგიონი ჩამორჩენილი დარჩეს.

განსაკუთრებული სტიმულები უნდა მიეცეს საგანგაშო დემოგრაფიული სიტუაციის სტაბილიზებას მაღალი მთის რეგიონებში და რეალურად ამოქმედდეს მრავალშვილიანი ოჯახების წახალისების ეკონომიკური მექანიზმები, ამასთანავე,

ადამიანის დამსახურებასთან დაკავშირებული სოციალური დაცვის დიფერენცირებული სტიმულები, მ.შ. განსაკუთრებით მთის მოსახლეობისთვის.

### ინოვაციური კოოპერირების პოლიტიკა სახელმწიფოსა და ეკლესიის ჩართულობით

სასოფლო-სამეურნეო ტრადიციების საქართველოში, საბაზრო ეკონომიკაზე გადასვლის დასაწყისმა აჩვენა, რომ სწრაფად ცვალებად ტექნოლოგიურ მიღწევათა დამოუკიდებლად შექმნა და გამოყენება გლახს ძალიან გაუჭირდა და მზარდი გლობალური კონკურენციის პირობებში ეს კიდევ უფრო გართულდება. ამდენად, აუცილებელია, კოოპერაციული მეურნეობების ყოველმხრივი სტიმულირება, მათ შორის საგადასახადო ბერკეტებისა და ფინანსური სუბსიდირების მექანიზმებით საწყის ეტაპებზე.

გასათვალისწინებელია, რომ ქართული სოფელი უძველეს და უახლეს ისტორიაშიც იყენებდა კოოპერირების სხვადასხვა ფორმას, მათ შორის საეკლესიო მეურნეობების ეფექტიანი ჩართულობით და კოოპერაციის სასიკეთო შესაძლებლობებს აქტიურად იყენებენ ეკონომიკურად განვითარებული ქვეყნები თანამედროვე პირობებში.

ეკონომიკური სუბიექტების მრავალმხრივი ჩართულობა ორიენტირებული უნდა იყოს ადგილობრივი მოსახლეობისათვის ეკოლოგიურად სუფთა პროდუქციის მიწოდებასა და, შესაბამისად, საექსპორტო ნამეტის არსებითი სტიმულირებისათვის.

ზემოაღნიშნული საფუძვლის გარეშე, ტექნიკური ინოვაციების ეპოქაში, საქართველოს უდიდესი ინტელექტუალური პოტენციალი ჯერ კიდევ მნიშვნელოვანწილად გამოუყენებელია და აუცილებელია ქმედითი სახელმწიფო პოლიტიკის გატერება ინდუსტრიულ ცენტრებში კლასტერული ტიპის ტერიტორიების მოწყობის სტიმულირებისათვის, რამაც, ასეთი ტიპის წარმონაქმნებთან ურთიერთხელსაყრელი ინოვაციური კოოპერირებისათვის, აქტიურად უნდა დააინტერესოს ხელისუფლების ადგილობრივი ორგანოები, კონფლიქტური რეგიონები, უნივერსიტეტები, ბანკები, სხვადასხვა ბიზნეს-ობიექტები.

## გამოყენებული წყაროები

1. დალაქიშვილი ს. სიცოცხლის ხარისხით უზრუნველყოფა ღირსეული სიბერის საფუძველია. - თბილისი, 2016, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ღირსეული სიბერე (კონფერენციის მასალები).
2. მირცხულავა მ., ჯორჯ ნასარი, აკოფიანი ვ., სურეია მერიკ, ფირცხალავა მ., მოწონელიძე ე., გვენეტაძე ნ., კურატშივილი ი. ულტრაბგერითი რადიო რეზისტენტულობა. - თბილისი, მედიცინისა და მენეჯმენტის თანამედროვე პრობლემები, 2016, N1.
3. ამყოლაძე გ., მოწონელიძე ე., ჭავჭავანიძე დ. საქართველოს ჯანდაცვის სექტორის განვითარებისა და მართვის პრიორიტეტები. - თბილისი, მედიცინისა და მენეჯმენტის თანამედროვე პრობლემები, 2016, N1.
4. Time. - <https://en.wikipedia.org>, <https://ru.wikipedia.org>).
5. [https://en.wikipedia.org/wiki/Revaz\\_Lordkipanidze](https://en.wikipedia.org/wiki/Revaz_Lordkipanidze)
6. <http://revaz-lordkipanidze.simplesite.com/>
7. R. Lordkipanidze, For international antimonopoly policy against poverty in effective structure of world economy (Conception). - Tbilisi, 2014, on English, <http://dspace.nplg.gov.ge/handle/1234/47096>
8. R. Lordkipanidze, The Objective Law of Competition. - Tbilisi, 2015, on English, <http://dspace.nplg.gov.ge/bitstream/1234/73769/1/TheObjectiveLawofCompetition.pdf>
9. R. Lordkipanidze, The New “Competitive Management”. - Tbilisi, 2016, on English, [http://dspace.nplg.gov.ge/bitstream/1234/157068/1/New\\_Management.pdf](http://dspace.nplg.gov.ge/bitstream/1234/157068/1/New_Management.pdf)
10. ლორთქიფანიძე რ. კონკურენციის რაციონალური ძალის დაცვისათვის - მითიდან კანონზომიერების აღმოჩენამდე. - თბილისი, 2014. [http://dspace.nplg.gov.ge/bitstream/1234/69407/1/Ratsionaluri\\_Konkurentsiis\\_Dzala.pdf](http://dspace.nplg.gov.ge/bitstream/1234/69407/1/Ratsionaluri_Konkurentsiis_Dzala.pdf)
11. ლორთქიფანიძე რ. ადამიანის ცხოვრების ხანგრძლივობის ეკონომიკური სტიმულების ზოგადთეორიული გააზრება. - თბილისი, 2016, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ღირსეული სიბერე (კონფერენციის მასალები), გვ. 62-67.
12. ლორთქიფანიძე რ. სამედიცინო პერსონალის სტრატეგიული და მიმდინარე დაგეგმვის საკითხები. - თბილისი, მედიცინისა და მენეჯმენტის თანამედროვე პრობლემები, 2016, N2.

დანართი 1.

მთლიანი შიდა პროდუქტი

[http://geostat.ge/?action=page&p\\_id=118&lang=geo](http://geostat.ge/?action=page&p_id=118&lang=geo)

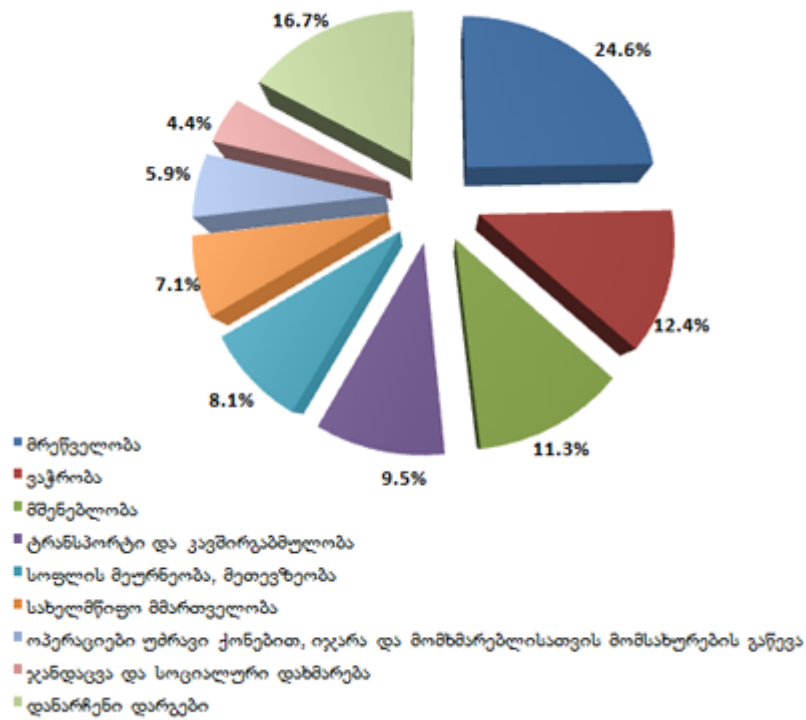
	2010	2011	2012	2013	2014	2015*	I 16*	II 16*
მშპ მიმდინარე ფასებში, მლნ. ლარი	20743.4	24344.0	26167.3	26847.4	29150.5	31691.6	7351.0	8059.8
მშპ მუდმივ 2010 წლის ფასებში, მლნ. ლარი	20743.4	22241.4	23653.8	24454.9	25585.6	26295.6	5685.6	6544.0
მშპ-ის რეალური ზრდა, პროცენტული ცვლილება	6.2	7.2	6.4	3.4	4.6	2.8	2.6	3.0
მშპ დეფლატორი, პროცენტული ცვლილება	8.6	9.5	1.0	-0.8	3.8	5.8	4.0	0.7
მშპ ერთ სულზე (მიმდინარე ფასებში), ლარი**	4675.7	5447.1	5818.1	5987.6	6491.6	8533.7	1975.9	2166.4
მშპ ერთ სულზე (მიმდინარე ფასებში), აშშ დოლარი**	2623.0	3230.7	3523.4	3599.6	3676.2	3759.0	811.4	979.1
მშპ მიმდინარე ფასებში, მლნ. აშშ დოლარი	11636.5	14438.5	15846.8	16139.9	16507.8	13959.9	3018.8	3642.6

\* 2016 წლის 15 ნოემბერს დაზუსტდება 2015 წლის და 2016 წლის პირველი და მეორე კვარტლების მონაცემები. 2016 წლის მონაცემების საბოლოო დაზუსტება განხორციელდება 2017 წლის 15 ნოემბერს.

\*\*2015 და 2016 წლებში ერთ სულზე გაანგარიშებულ მაჩვენებლებში ასახულია მოსახლეობის საყოველთაო აღწერის მონაცემები. წინა წლების მაჩვენებლებში გამოყენებულია აღწერამდელი დემოგრაფიული მონაცემები. წინა წლების მოსახლეობის რიცხოვნობა, აღწერის მონაცემების გათვალისწინებით, დაზუსტდება 2016 წელს, რაც გამოიწვევს ერთ სულზე გაანგარიშებული მაჩვენებლების დინამიკური მწკრივების დაზუსტებას 2003-2014 წლების მიხედვით.

ეკონომიკის მთლიანი გამოშვება, მიმდინარე ფასებში

მთლიანი გამოშვების სტრუქტურა 2015\* წელი, პროცენტი



\* დაზუსტებული შეფასებები გამოქვეყნდება 2016 წლის 15 ნოემბერს.

გადმოიწერეთ

ეკონომიკის მთლიანი გამოშვება, მიმდინარე ფასებში

ეკონომიკის მთლიანი გამოშვება, 45 საქმიანობის სახის მიხედვით, მიმდინარე ფასებში

ეკონომიკის შუალედური მოხმარება, მიმდინარე ფასებში

ეკონომიკის შუალედური მოხმარება, 45 საქმიანობის სახის მიხედვით, მიმდინარე ფასებში

მთლიანი შიდა პროდუქტი, მიმდინარე ფასებში

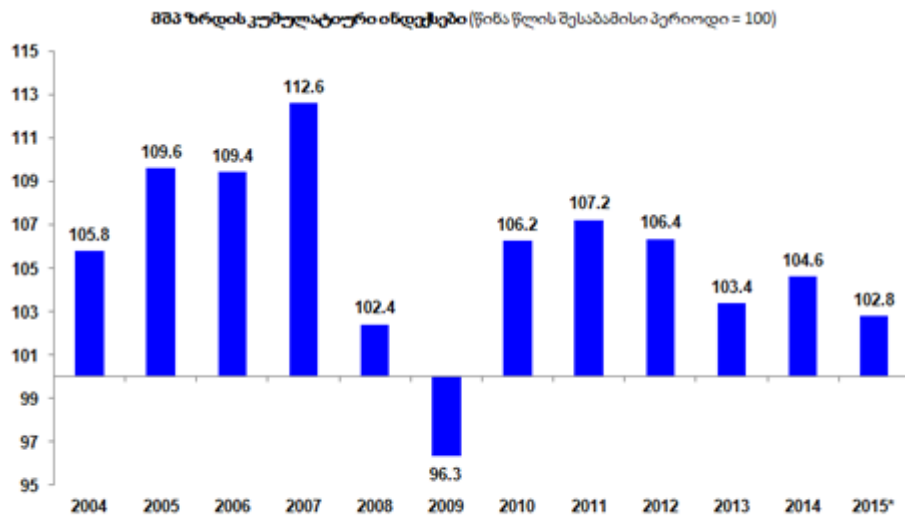
მთლიანი შიდა პროდუქტი, 45 საქმიანობის სახის მიხედვით, მიმდინარე ფასებში

მთლიანი შიდა პროდუქტი, მუდმივ ფასებში

მთლიანი შიდა პროდუქტის ზრდის ჯაჭვური ინდექსები

მთლიანი შიდა პროდუქტის რეალური ზრდა

მთლიანი შიდა პროდუქტის ზრდის კუმულატიური ინდექსები



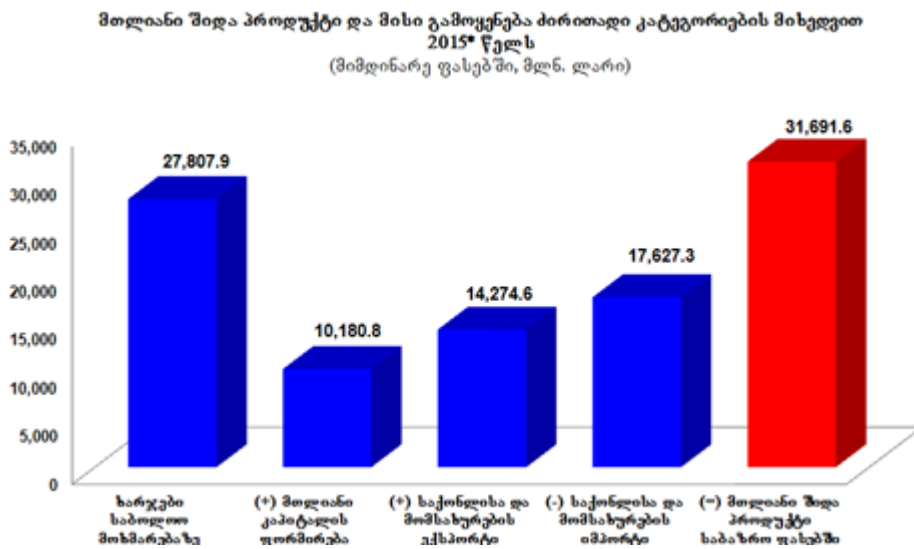
\* დაზუსტებული შეფასებები გამოქვეყნდება 2016 წლის 15 ნოემბერს.

გადმოიწერეთ

მთლიანი შიდა პროდუქტის ზრდის კუმულატიური ინდექსები

შემოსაყვების ფორმირების ანგარიში

მთლიანი შიდა პროდუქტი დანახარჯების მიხედვით



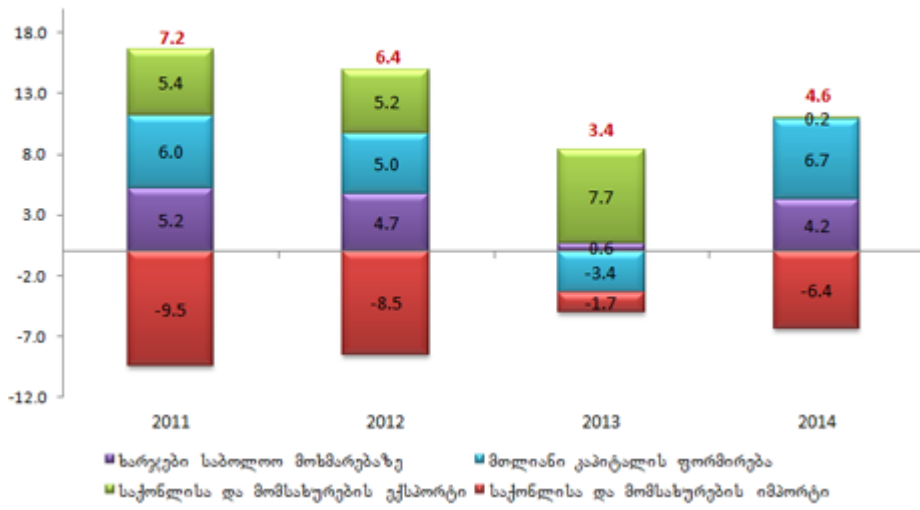
გადმოიწერეთ

მთლიანი შიდა პროდუქტი დანახარჯების მიხედვით

მთლიანი შიდა პროდუქტი დანახარჯების მიხედვით მუდმივ ფასებში

მთლიანი შიდა პროდუქტის რეალური ზრდა დანახარჯების მიხედვით

დანახარჯების მიხედვით თითოეული კომპონენტის წვლილი  
 მშპ-ს რეალურ ზრდაში წინა წელთან შედარებით  
 (პროცენტი)



გაღმომწერეთ

მთლიანი შიდა პროდუქტის რეალური ზრდა დანახარჯების მიხედვით

მთლიანი დამატებული ღირებულების განაწილება ტერიტორიული ერთეულების მიხედვით, მიმდინარე ფასებში

ტერიტორიული ერთეულების მიერ შექმნილი მთლიანი დამატებული ღირებულება ეკონომიკური საქმიანობის სახეების მიხედვით

მრეწველობის პროდუქციის ინდექსი

სოფლის მეურნეობის პროდუქციის მთლიანი გამოშვება

ტურიზმის სფეროებში პროდუქციის მთლიანი გამოშვება

კაპიტალის ოპერაციების ანგარიში მიმდინარე ფასებში



დანართი 2.

ცხოვრების დონე

<http://databank.worldbank.org/data/reports.aspx?Code=NY.GDP.PCAP.CD&id=af3ce>

[82b&report\\_name=Popular\\_indicators&populartype=series&ispopular=y](#)

Created from: World Development Indicators Series : GDP per capita (current US\$)	2000	2005	2010	2015
Afghanistan	..	257.2	569.9	590.3
Albania	1,175.8	2,709.1	4,094.4	3,965.0
Algeria	1,757.0	3,102.0	4,473.5	4,206.0
American Samoa	..	..	..	..
Andorra	21,433.0	39,990.3	39,639.4	..
Angola	606.3	1,576.2	3,886.5	4,102.1
Antigua and Barbuda	10,094.8	12,079.9	13,017.3	14,128.9
Argentina	7,669.3	5,096.3	10,332.0	13,431.9
Armenia	621.4	1,625.4	3,124.8	3,499.8
Aruba	20,619.6	23,302.8	24,289.1	..
Australia	21,665.1	33,983.0	51,845.7	56,327.7
Austria	24,517.3	38,242.0	46,659.8	43,438.9
Azerbaijan	655.1	1,578.4	5,842.8	5,496.3
Bahamas, The	21,241.2	23,405.9	21,920.5	22,896.9
Bahrain	13,590.5	18,418.1	20,386.0	23,395.7
Bangladesh	406.5	485.9	760.3	1,211.7
Barbados	11,568.1	14,223.8	15,901.4	15,660.7
Belarus	1,273.0	3,126.4	5,818.9	5,740.5
Belgium	23,207.4	36,967.3	44,382.9	40,231.3
Belize	3,364.5	3,933.2	4,344.1	4,906.9
Benin	369.7	587.1	733.0	779.1
Bermuda	56,284.2	75,882.0	88,207.3	..
Bhutan	778.4	1,257.5	2,201.3	2,532.5
Bolivia	1,007.0	1,046.4	1,981.2	3,095.4
Bosnia and Herzegovina	1,451.7	2,928.3	4,475.1	4,197.8
Botswana	3,333.2	5,327.9	6,244.0	6,360.6
Brazil	3,728.5	4,730.7	11,121.4	8,538.6
Brunei Darussalam	18,154.8	26,337.9	31,453.2	36,607.9
Bulgaria	1,609.3	3,853.0	6,752.6	6,819.9
Burkina Faso	226.8	407.0	574.5	613.0
Burundi	128.6	140.8	214.2	276.0
Cambodia	299.6	472.4	782.7	1,158.7
Cameroon	583.1	915.1	1,147.2	1,250.8
Canada	24,124.2	36,189.6	47,445.8	43,248.5
Cabo Verde	1,229.0	2,049.6	3,393.9	3,131.1
Cayman Islands	..	..	..	..
Central African Republic	245.4	332.9	446.8	306.8
Chad	166.0	660.2	895.9	775.7
Channel Islands	43,299.4	57,209.2	..	..

Chile	5,229.2	7,728.6	12,785.1	13,383.9
China	954.6	1,740.1	4,514.9	7,924.7
Colombia	2,472.2	3,386.0	6,250.7	6,056.1
Comoros	372.2	614.9	739.9	..
Congo, Dem. Rep.	397.3	213.3	311.2	456.1
Congo, Rep.	1,035.6	1,737.6	2,953.2	1,851.2
Costa Rica	4,062.3	4,700.0	7,986.0	10,629.8
Cote d'Ivoire	648.8	942.2	1,236.1	1,398.7
Croatia	4,919.6	10,224.2	13,509.2	11,535.8
Cuba	2,749.5	3,786.9	5,688.7	..
Curacao	..	..	..	..
Cyprus	14,307.4	24,738.0	30,438.9	22,957.4
Czech Republic	5,994.5	13,317.7	19,764.0	17,231.3
Denmark	30,743.6	48,816.8	57,647.7	52,002.2
Djibouti	762.9	910.4	1,358.5	..
Dominica	4,819.9	5,250.4	6,937.3	7,399.3
Dominican Republic	2,802.4	3,681.1	5,442.0	6,373.6
Ecuador	1,451.3	3,021.9	4,657.3	6,248.1
Egypt, Arab Rep.	1,461.0	1,196.7	2,668.0	3,614.7
El Salvador	2,259.9	2,874.3	3,547.1	4,219.4
Equatorial Guinea	1,970.3	13,129.6	17,441.1	11,120.9
Eritrea	199.8	262.1	451.4	..
Estonia	4,070.0	10,338.3	14,641.4	17,295.4
Ethiopia	124.1	161.9	341.9	619.1
Faroe Islands	22,850.4	35,808.8	47,381.5	..
Fiji	2,076.0	3,658.6	3,652.0	4,916.3
Finland	24,253.3	38,969.2	46,205.2	41,920.8
France	22,465.6	34,879.7	40,705.8	36,248.2
French Polynesia	14,530.2	..	..	..
Gabon	4,115.0	6,865.3	9,312.0	8,311.5
Gambia, The	637.1	433.3	562.6	..
Georgia	692.0	1,530.1	2,964.5	3,796.0
Germany	23,718.7	34,696.6	41,788.0	41,219.0
Ghana	264.7	501.7	1,323.1	1,381.4
Greece	12,043.0	22,551.7	26,919.4	18,035.6
Greenland	19,004.0	28,985.4	40,193.7	..
Grenada	5,117.5	6,754.4	7,365.7	9,156.5
Guam	..	..	..	..
Guatemala	1,650.4	2,064.0	2,806.0	3,903.5
Guinea	340.4	303.8	430.1	531.3
Guinea-Bissau	281.4	401.1	518.6	573.0
Guyana	960.2	1,111.0	2,998.9	4,127.4
Haiti	462.5	465.3	662.3	828.8
Honduras	1,138.1	1,405.8	2,110.8	2,495.6
Hong Kong SAR, China	25,756.7	26,649.8	32,550.0	42,422.9
Hungary	4,619.5	11,156.0	13,009.3	12,259.1
Iceland	31,737.5	56,445.5	41,620.1	50,173.3
India	452.4	729.0	1,387.9	1,581.6
Indonesia	780.1	1,263.5	3,125.2	3,346.5

Iran, Islamic Rep.	1,664.3	3,135.2	6,299.9	..
Iraq	..	1,849.0	4,487.4	4,629.1
Ireland	26,236.4	50,815.6	48,260.7	51,289.7
Isle of Man	20,358.7	36,980.1	64,277.1	..
Israel	21,052.1	20,611.2	30,736.4	35,329.5
Italy	20,051.2	31,959.3	35,851.5	29,847.0
Jamaica	3,448.4	4,238.3	4,902.0	5,137.9
Japan	37,299.6	35,781.2	42,935.3	32,477.2
Jordan	1,774.1	2,360.5	4,054.3	4,940.0
Kazakhstan	1,229.0	3,771.3	9,070.6	10,508.4
Kenya	409.0	530.1	991.9	1,376.7
Kiribati	799.9	1,149.7	1,465.5	1,291.9
Korea, Dem. People's Rep.	..	..	..	..
Korea, Rep.	11,947.6	18,657.5	22,151.2	27,221.5
Kosovo	1,087.8	2,190.6	3,283.2	3,553.4
Kuwait	19,545.2	35,694.4	37,725.1	28,984.6
Kyrgyz Republic	279.6	476.6	880.0	1,103.2
Lao PDR	324.0	476.2	1,147.1	1,812.3
Latvia	3,351.5	7,550.1	11,319.5	13,664.9
Lebanon	5,334.9	5,339.4	8,763.8	8,050.8
Lesotho	415.5	710.5	1,088.0	..
Liberia	182.9	168.2	326.6	455.9
Libya	7,170.4	8,158.9	11,933.8	4,643.3
Liechtenstein	74,631.7	104,996.0	140,102.0	..
Lithuania	3,297.4	7,863.2	11,988.8	14,172.2
Luxembourg	48,992.3	79,494.2	103,267.3	101,450.0
Macao SAR, China	14,127.6	25,830.0	52,604.3	78,585.9
Macedonia, FYR	1,875.1	3,063.6	4,561.2	4,852.7
Madagascar	246.3	275.5	414.1	411.8
Malawi	155.8	286.8	471.2	381.4
Malaysia	4,004.6	5,564.2	9,069.0	9,766.2
Maldives	2,183.0	3,488.5	6,330.8	7,681.1
Mali	267.4	484.8	704.1	744.3
Malta	10,377.0	14,834.4	19,694.1	..
Marshall Islands	2,126.8	2,646.0	3,124.3	..
Mauritania	477.1	692.6	1,207.8	..
Mauritius	3,861.0	5,116.0	7,772.1	9,116.8
Mexico	6,649.7	7,894.0	8,861.5	9,009.3
Micronesia, Fed. Sts.	2,171.0	2,352.6	2,838.4	..
Moldova	354.0	831.2	1,631.5	1,843.2
Monaco	82,537.4	126,599.4	145,221.2	..
Mongolia	474.2	998.8	2,650.3	3,973.4
Montenegro	1,627.0	3,674.5	6,682.3	6,415.0
Morocco	1,328.2	2,023.3	2,857.7	2,871.5
Mozambique	274.7	365.6	417.5	525.0
Myanmar	..	..	..	1,203.5
Namibia	2,059.4	3,582.3	5,143.1	4,695.8
Nepal	231.4	318.7	595.4	732.3
Netherlands	25,921.1	41,577.2	50,341.3	44,433.4

<b>New Caledonia</b>	12,579.6	..	..	..
<b>New Zealand</b>	13,641.1	27,750.9	33,692.2	37,808.0
<b>Nicaragua</b>	1,016.0	1,175.1	1,523.5	2,086.9
<b>Niger</b>	160.2	252.5	351.0	359.0
<b>Nigeria</b>	377.5	804.0	2,315.0	2,640.3
<b>Northern Mariana Islands</b>	..	..	..	..
<b>Norway</b>	38,146.7	66,775.4	87,646.3	74,734.6
<b>Oman</b>	8,711.0	12,398.6	19,920.6	15,645.1
<b>Pakistan</b>	534.9	714.0	1,043.3	1,429.0
<b>Palau</b>	7,786.6	9,710.2	8,979.0	13,498.7
<b>Panama</b>	4,062.4	4,933.1	7,987.1	13,268.1
<b>Papua New Guinea</b>	655.3	799.4	1,418.9	..
<b>Paraguay</b>	1,545.6	1,507.1	3,225.6	4,160.6
<b>Peru</b>	1,967.2	2,714.5	5,056.3	6,121.9
<b>Philippines</b>	1,039.7	1,196.5	2,145.2	2,899.4
<b>Poland</b>	4,492.7	7,976.1	12,597.5	12,494.5
<b>Portugal</b>	11,502.4	18,784.9	22,540.0	19,222.9
<b>Puerto Rico</b>	16,192.1	21,959.3	26,435.7	..
<b>Qatar</b>	29,926.4	53,207.3	70,870.2	74,667.2
<b>Romania</b>	1,668.2	4,676.3	8,297.5	8,972.9
<b>Russian Federation</b>	1,771.6	5,323.5	10,675.0	9,057.1
<b>Rwanda</b>	216.3	286.6	553.6	697.3
<b>Samoa</b>	1,540.7	2,587.5	3,530.6	3,938.5
<b>San Marino</b>	28,224.2	47,035.7	..	..
<b>Sao Tome and Principe</b>	..	824.0	1,142.2	..
<b>Saudi Arabia</b>	8,808.9	13,273.7	18,754.0	20,481.7
<b>Senegal</b>	474.6	772.7	998.1	910.8
<b>Serbia</b>	870.1	3,528.1	5,411.9	5,143.9
<b>Seychelles</b>	7,578.9	11,086.9	10,804.7	15,476.0
<b>Sierra Leone</b>	156.6	321.0	453.0	693.4
<b>Singapore</b>	23,792.6	29,869.9	46,569.7	52,888.7
<b>Sint Maarten (Dutch part)</b>	..	..	..	..
<b>Slovak Republic</b>	5,402.9	11,631.4	16,554.9	15,962.6
<b>Slovenia</b>	10,227.7	18,169.2	23,438.8	20,713.1
<b>Solomon Islands</b>	1,055.2	882.0	1,276.3	1,982.3
<b>Somalia</b>	..	..	..	551.9
<b>South Africa</b>	3,099.1	5,453.2	7,392.9	5,691.7
<b>South Sudan</b>	..	..	1,563.9	730.6
<b>Spain</b>	14,787.8	26,510.7	30,737.8	25,831.6
<b>Sri Lanka</b>	875.4	1,259.8	2,819.7	3,926.2
<b>St. Kitts and Nevis</b>	9,223.8	11,053.7	13,227.0	16,589.1
<b>St. Lucia</b>	4,975.5	5,723.3	7,043.5	7,764.3
<b>St. Martin (French part)</b>	..	..	..	..
<b>St. Vincent and the Grenadines</b>	3,672.7	5,064.2	6,231.7	6,864.2
<b>Sudan</b>	352.5	661.6	1,421.5	2,089.4
<b>Suriname</b>	1,855.8	3,645.9	8,430.9	8,983.6
<b>Swaziland</b>	1,433.2	2,339.3	2,956.7	3,154.8
<b>Sweden</b>	29,283.0	43,085.4	52,076.4	50,272.9
<b>Switzerland</b>	37,813.2	54,797.5	74,277.1	80,214.7

Syrian Arab Republic	1,181.7	1,591.5	..	..
Tajikistan	139.1	339.8	744.2	925.9
Tanzania	308.4	446.2	708.5	864.9
Thailand	2,016.0	2,874.4	5,111.9	5,816.4
Timor-Leste	434.4	501.4	875.8	1,134.4
Togo	265.5	379.2	496.5	548.0
Tonga	1,926.7	2,565.4	3,557.7	..
Trinidad and Tobago	6,431.0	12,323.1	15,840.4	20,444.1
Tunisia	2,247.9	3,218.0	4,176.6	3,872.5
Turkey	4,215.2	7,117.2	10,111.5	9,130.0
Turkmenistan	645.3	1,707.0	4,479.0	6,947.8
Turks and Caicos Islands	..	..	..	..
Tuvalu	1,458.9	2,252.9	3,238.4	..
Uganda	260.7	321.4	608.8	675.6
Ukraine	635.7	1,828.7	2,974.0	2,115.0
United Arab Emirates	34,207.5	40,298.5	34,341.9	40,438.4
United Kingdom	26,400.7	40,047.9	38,292.9	43,734.0
United States	36,449.9	44,307.9	48,374.1	55,836.8
Uruguay	6,871.9	5,221.0	11,938.3	15,573.9
Uzbekistan	558.2	546.8	1,377.1	2,132.1
Vanuatu	1,469.9	1,886.4	2,965.8	..
Venezuela, RB	4,785.2	5,435.9	13,581.4	..
Vietnam	433.3	699.5	1,333.6	2,111.1
Virgin Islands (U.S.)	..	..	..	..
West Bank and Gaza	1,476.2	1,455.2	2,338.7	2,866.8
Yemen, Rep.	541.5	817.1	1,310.1	..
Zambia	340.2	691.8	1,456.1	1,307.8
Zimbabwe	535.2	443.2	674.3	890.4
Arab World	2,608.9	3,779.9	5,957.9	6,454.0
Caribbean small states	4,989.6	7,021.2	8,699.5	10,054.9
East Asia & Pacific	3,976.6	4,745.2	7,563.2	9,337.2
East Asia & Pacific (excluding high income)	956.0	1,635.3	3,982.0	6,420.9
Euro area	20,207.1	31,979.6	37,604.3	33,997.9
Europe & Central Asia	11,512.9	19,044.6	23,430.9	22,011.9
Europe & Central Asia (excluding high income)	1,762.0	4,229.7	7,650.8	7,020.4
European Union	18,074.8	28,887.5	33,595.7	31,843.2
Heavily indebted poor countries (HIPC)	327.1	443.2	736.9	856.4
High income	25,446.9	33,559.4	38,982.6	39,576.9
Latin America & Caribbean	4,301.3	5,054.6	8,912.1	8,370.7
Latin America & Caribbean (excluding high income)	4,132.3	4,803.1	8,613.3	8,019.9
Least developed countries: UN classification	324.6	460.5	800.6	954.9
Low & middle income	1,180.2	1,809.5	3,573.1	4,309.7
Low income	267.5	328.9	519.3	615.6
Lower middle income	578.3	866.8	1,692.4	1,988.2
Middle East & North Africa	3,064.5	4,394.5	7,116.0	7,342.3
Middle East & North Africa (excluding high income)	1,621.9	2,277.7	4,106.1	..
Middle income	1,264.6	1,956.3	3,899.4	4,736.7
North America	35,242.1	43,514.1	48,289.7	54,580.0
Not classified	..	..	..	..

OECD members	23,436.1	30,853.2	35,635.8	35,749.0
Other small states	4,319.3	7,873.3	12,047.9	12,846.3
Pacific island small states	1,772.6	2,576.1	2,925.7	3,668.9
Small states	4,295.4	7,346.8	10,816.6	11,766.1
South Asia	454.0	697.6	1,285.5	1,528.6
Sub-Saharan Africa	550.6	898.4	1,551.2	1,571.3
Sub-Saharan Africa (excluding high income)	549.8	897.3	1,550.2	1,570.0
Upper middle income	1,953.9	3,097.7	6,307.4	7,833.9
World	5,448.7	7,233.9	9,476.5	10,004.9

### დანართი 3.

### ეკონომიკური ზრდის ტემპები

Created from: World Development Indicators Series : GDP growth (annual %)	2000	2003	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Afghanistan	..	8.4	13.7	3.6	21.0	8.4	6.1	14.4	2.0	1.3	1.5
Albania	6.7	5.8	5.9	7.5	3.4	3.7	2.6	1.4	1.1	2.0	2.6
Algeria	3.8	7.2	3.4	2.4	1.6	3.6	2.9	3.4	2.8	3.8	3.9
American Samoa	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Andorra	1.2	12.0	0.1	-8.6	-3.8	-5.3	-4.8	-1.8	-0.1	..	..
Angola	3.0	5.2	22.6	13.8	2.4	3.4	3.9	5.2	6.8	4.8	3.0
Antigua and Barbuda	5.0	5.9	9.5	0.1	-12.0	-7.1	-1.8	4.0	-0.3	4.8	3.7
Argentina	-0.8	8.8	9.0	4.1	-6.0	10.4	6.1	-1.1	2.3	-2.6	2.4
Armenia	5.9	14.0	13.7	6.9	-14.1	2.2	4.7	7.2	3.3	3.5	3.0
Aruba	-0.4	7.5	-3.7	-6.9	-5.7	..	..	..	..	..	..
Australia	3.9	3.1	3.8	3.7	1.8	2.0	2.4	3.6	2.4	2.5	2.3
Austria	3.4	0.8	3.6	1.5	-3.8	1.9	2.8	0.8	0.3	0.4	0.9
Azerbaijan	11.1	11.2	25.0	10.8	9.4	4.9	0.1	2.2	5.8	2.0	1.1
Bahamas, The	4.1	-1.3	1.4	-2.3	-4.2	1.5	0.6	2.2	0.0	1.0	1.2
Bahrain	5.3	6.0	8.3	6.2	2.5	4.3	2.1	3.6	5.4	4.5	2.9
Bangladesh	5.3	4.7	7.1	6.0	5.0	5.6	6.5	6.5	6.0	6.1	6.6
Barbados	4.5	2.1	1.7	0.4	-4.0	0.3	0.7	0.3	0.0	0.2	1.0
Belarus	5.8	7.0	8.6	10.2	0.2	7.7	5.5	1.7	1.1	1.7	-3.9
Belgium	3.6	0.8	3.4	0.7	-2.3	2.7	1.8	0.2	0.0	1.3	1.4
Belize	13.0	9.3	1.1	3.2	0.8	3.3	2.1	3.7	1.3	4.1	1.9
Benin	5.9	3.4	6.0	4.9	2.3	2.1	3.0	4.6	6.9	6.5	5.2
Bermuda	9.3	3.4	2.8	1.5	-5.3	-2.1	-3.3	-4.8	-2.5	..	..
Bhutan	6.9	7.7	17.9	4.8	6.7	11.7	7.9	5.1	2.1	5.5	3.3
Bolivia	2.5	2.7	4.6	6.1	3.4	4.1	5.2	5.1	6.8	5.5	4.0
Bosnia and Herzegovina	5.5	4.0	5.7	5.5	-2.9	0.8	0.9	-0.9	2.4	1.1	3.2
Botswana	2.0	4.6	8.3	6.2	-7.7	8.6	6.0	4.5	9.9	3.2	-0.3
Brazil	4.1	1.1	6.1	5.1	-0.1	7.5	3.9	1.9	3.0	0.1	-3.8

Brunei Darussalam	2.8	2.9	0.2	-1.9	-1.8	2.6	3.4	0.9	-1.8	-2.3	-0.5
Bulgaria	5.0	5.1	7.7	5.6	-4.2	0.1	1.6	0.2	1.3	1.6	3.0
Burkina Faso	1.8	7.8	5.7	7.3	3.0	8.4	6.5	6.5	3.6	4.0	4.0
Burundi	-0.9	-1.2	4.8	5.0	3.5	3.8	4.2	4.0	4.6	4.7	-2.5
Cambodia	8.8	8.5	10.2	6.7	0.1	6.0	7.1	7.3	7.5	7.1	7.0
Cameroon	4.2	4.0	3.3	2.9	1.9	3.3	4.1	4.6	5.6	5.9	6.2
Canada	5.2	1.8	2.1	1.0	-2.9	3.1	3.1	1.7	2.2	2.5	1.1
Cabo Verde	14.3	4.2	15.2	6.7	-1.3	1.5	4.0	1.1	1.0	2.8	2.5
Cayman Islands	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Central African Republic	-2.5	-5.4	4.6	2.1	1.7	3.0	3.3	2.9	-37.0	-1.3	5.5
Chad	-0.9	14.7	3.3	3.1	4.2	13.6	0.1	8.9	5.7	6.9	1.8
Channel Islands	5.8	-3.2	5.9	..	..	..	..	..	..	..	..
Chile	4.5	4.0	5.2	3.3	-1.0	5.8	5.8	5.5	4.0	1.9	2.1
China	8.4	10.0	14.2	9.6	9.2	10.6	9.5	7.8	7.7	7.3	6.9
Colombia	4.4	3.9	6.9	3.5	1.7	4.0	6.6	4.0	4.9	4.4	3.1
Comoros	10.8	2.1	0.8	0.4	1.9	2.2	2.6	3.0	3.5	2.1	..
Congo, Dem. Rep.	-6.9	5.6	6.3	6.2	2.9	7.1	6.9	7.2	8.5	9.0	6.9
Congo, Rep.	7.6	0.8	-1.6	5.6	7.5	8.8	3.4	3.8	3.4	6.8	2.6
Costa Rica	1.8	6.4	7.9	2.7	-1.0	5.0	4.5	5.2	3.4	3.5	2.8
Cote d'Ivoire	-2.1	-1.4	1.8	2.5	3.3	2.0	-4.4	10.7	9.2	8.5	8.4
Croatia	3.8	5.6	5.2	2.1	-7.4	-1.7	-0.3	-2.2	-1.1	-0.4	1.6
Cuba	5.9	3.8	7.3	4.1	1.4	2.4	2.8	3.0	2.7	..	..
Curacao	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Cyprus	5.7	2.8	4.9	3.7	-2.0	1.4	0.4	-2.4	-5.9	-2.5	1.6
Czech Republic	4.3	3.6	5.5	2.7	-4.8	2.3	2.0	-0.9	-0.5	2.0	4.2
Denmark	3.7	0.4	0.8	-0.7	-5.1	1.6	1.2	-0.1	-0.2	1.3	1.2
Djibouti	0.4	3.2	5.1	5.8	5.0	3.5	4.5	4.8	5.0	6.0	..
Dominica	0.4	7.7	6.4	7.0	-1.2	0.7	0.0	-1.3	0.6	3.9	2.8
Dominican Republic	5.7	-0.3	8.5	3.1	0.9	8.3	2.8	2.6	4.8	7.3	7.0
Ecuador	1.1	2.7	2.2	6.4	0.6	3.5	7.9	5.6	4.6	3.7	0.3
Egypt, Arab Rep.	5.4	3.2	7.1	7.2	4.7	5.1	1.8	2.2	2.1	2.2	4.2
El Salvador	2.2	2.3	3.8	1.3	-3.1	1.4	2.2	1.9	1.8	1.4	2.5
Equatorial Guinea	18.2	14.0	12.3	9.9	-4.5	-3.8	2.0	5.7	-6.5	-0.3	-12.2
Eritrea	-3.1	-2.7	1.4	-9.8	3.9	2.2	8.7	..	..	..	..
Estonia	10.6	7.4	7.7	-5.4	-14.7	2.5	7.6	5.2	1.6	2.9	1.1
Ethiopia	6.1	-2.2	11.5	10.8	8.8	12.6	11.2	8.6	10.6	10.3	9.6
Faroe Islands	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Fiji	-1.7	1.0	-0.9	1.0	-1.4	3.0	-3.1	1.6	5.4	6.9	3.4
Finland	5.6	2.0	5.2	0.7	-8.3	3.0	2.6	-1.4	-0.8	-0.7	0.5
France	3.9	0.8	2.4	0.2	-2.9	2.0	2.1	0.2	0.6	0.3	1.2
French Polynesia	4.0	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Gabon	-1.9	2.2	5.7	-3.3	0.1	7.1	7.1	5.3	5.6	4.3	3.9
Gambia, The	5.5	6.9	3.6	5.7	6.4	6.5	-4.3	5.9	4.8	0.9	..
Georgia	1.8	11.1	12.3	2.3	-3.8	6.3	7.2	6.4	3.4	4.6	2.8
Germany	3.0	-0.7	3.3	1.1	-5.6	4.1	3.7	0.4	0.3	1.6	1.7
Ghana	3.7	5.2	4.3	9.1	4.8	7.9	14.0	9.3	7.3	4.0	3.9
Greece	3.9	5.8	3.3	-0.3	-4.3	-5.5	-9.1	-7.3	-3.2	0.7	-0.2
Greenland	7.1	-0.4	5.5	0.3	-5.4	..	..	..	..	..	..



Grenada	1.9	9.5	6.2	0.9	-6.6	-0.5	0.8	-1.2	2.4	5.7	3.4
Guam	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Guatemala	3.6	2.5	6.3	3.3	0.5	2.9	4.2	3.0	3.7	4.2	4.1
Guinea	2.5	1.2	1.8	4.9	-0.3	1.9	3.9	3.9	2.3	0.4	0.1
Guinea-Bissau	5.4	0.6	3.2	3.2	3.3	4.4	9.3	-1.8	0.8	2.5	4.8
Guyana	-1.4	-1.0	7.0	2.0	3.3	4.4	5.4	4.8	5.2	3.8	3.0
Haiti	0.9	0.4	3.3	0.8	3.1	-5.5	5.5	2.9	4.2	2.8	1.7
Honduras	5.7	4.5	6.2	4.2	-2.4	3.7	3.8	4.1	2.8	3.1	3.6
Hong Kong SAR, China	7.7	3.1	6.5	2.1	-2.5	6.8	4.8	1.7	3.1	2.6	2.4
Hungary	4.2	3.8	0.4	0.8	-6.6	0.7	1.8	-1.7	1.9	3.7	2.9
Iceland	4.7	2.7	9.5	1.5	-4.7	-3.6	2.0	1.2	3.9	1.8	4.0
India	3.8	7.9	8.6	3.9	8.5	10.3	6.6	5.6	6.6	7.2	7.6
Indonesia	4.9	4.8	6.3	6.0	4.6	6.2	6.2	6.0	5.6	5.0	4.8
Iran, Islamic Rep.	5.8	8.6	9.1	0.9	2.3	6.6	3.7	-6.6	-1.9	4.3	..
Iraq	1.4	-33.1	1.4	8.2	3.4	6.4	7.5	13.9	6.6	-2.1	2.1
Ireland	10.2	3.8	5.5	-2.2	-5.6	0.4	2.6	0.2	1.4	5.2	7.8
Isle of Man	5.3	6.3	7.5	9.8	2.1	9.4	4.8	6.2	4.5	..	..
Israel	8.9	1.2	6.1	3.1	1.3	5.5	5.0	2.9	3.4	2.6	2.5
Italy	3.7	0.2	1.5	-1.1	-5.5	1.7	0.6	-2.8	-1.7	-0.3	0.8
Jamaica	0.9	3.7	1.4	-0.7	-4.4	-1.5	1.7	-0.6	0.5	0.7	0.9
Japan	2.3	1.7	2.2	-1.0	-5.5	4.7	-0.5	1.7	1.4	0.0	0.5
Jordan	4.2	4.2	8.2	7.2	5.5	2.3	2.6	2.7	2.8	3.1	2.4
Kazakhstan	9.8	9.3	8.9	3.3	1.2	7.3	7.2	4.6	5.8	4.1	1.2
Kenya	0.6	2.9	6.9	0.2	3.3	8.4	6.1	4.6	5.7	5.3	5.6
Kiribati	9.5	4.0	7.5	2.8	-0.7	-0.5	2.7	2.8	3.0	3.7	3.1
Korea, Dem. People's Rep.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Korea, Rep.	8.8	2.9	5.5	2.8	0.7	6.5	3.7	2.3	2.9	3.3	2.6
Kosovo	..	6.0	7.3	2.6	3.3	3.3	4.6	2.8	3.4	1.2	3.6
Kuwait	4.7	17.3	6.0	2.5	-7.1	-2.4	9.6	6.6	1.1	-1.6	-0.4
Kyrgyz Republic	5.4	7.0	8.5	8.4	2.9	-0.5	6.0	-0.1	10.9	4.0	3.5
Lao PDR	5.8	6.1	7.6	7.8	7.5	8.5	8.0	8.0	8.5	7.5	7.0
Latvia	5.4	8.4	10.0	-3.6	-14.3	-3.8	6.2	4.0	3.0	2.4	1.9
Lebanon	1.3	3.2	9.4	9.1	10.3	8.0	2.0	2.2	0.9	1.8	1.5
Lesotho	5.1	4.7	4.7	5.7	3.4	7.9	4.0	5.0	4.5	3.6	..
Liberia	28.6	-30.1	9.5	7.1	5.3	6.1	8.2	8.0	8.7	0.7	0.3
Libya	3.7	13.0	6.4	2.7	-0.8	5.0	-62.1	104.5	-13.6	-24.0	-10.2
Liechtenstein	3.2	-1.9	3.3	1.8	-1.2	..	..	..	..	..	..
Lithuania	3.8	10.5	11.1	2.6	-14.8	1.6	6.0	3.8	3.5	3.0	1.6
Luxembourg	8.4	1.4	8.4	-0.8	-5.4	5.7	2.6	-0.8	4.3	4.1	4.8
Macao SAR, China	5.7	11.7	14.4	3.4	1.3	25.3	21.7	9.2	11.2	-0.9	-20.3
Macedonia, FYR	4.5	2.2	6.5	5.5	-0.4	3.4	2.3	-0.5	2.9	3.5	3.7
Madagascar	4.8	9.8	6.2	7.1	-4.0	0.3	1.5	3.0	2.3	3.1	3.0
Malawi	1.6	5.7	9.6	7.6	8.3	6.9	4.9	1.9	5.2	5.7	3.0
Malaysia	8.9	5.8	6.3	4.8	-1.5	7.4	5.3	5.5	4.7	6.0	5.0
Maldives	..	14.2	10.8	12.5	-5.5	6.0	8.7	2.5	4.7	6.5	1.5
Mali	-0.1	13.0	8.3	9.5	11.7	10.9	7.7	11.2	7.0	7.8	7.6
Malta	6.8	0.1	4.3	3.9	-2.8	4.3	1.4	1.1	2.9	..	..
Marshall Islands	5.9	0.2	3.7	-1.9	-2.4	4.1	0.2	2.8	2.3	-1.0	..

Mauritania	-0.4	6.0	2.8	1.1	-1.0	4.8	4.7	5.8	6.1	4.2	..
Mauritius	9.0	3.7	5.9	5.5	3.0	4.1	3.9	3.2	3.2	3.6	3.5
Mexico	5.3	1.4	3.2	1.4	-4.7	5.1	4.0	4.0	1.3	2.3	2.5
Micronesia, Fed. Sts.	4.6	1.8	-2.1	-2.6	1.0	2.5	2.1	0.6	-3.6	-3.4	..
Moldova	2.1	6.6	3.1	7.8	-6.0	7.1	6.4	-0.7	9.4	4.8	-0.5
Monaco	3.9	1.1	14.6	10.0	..	..	..	..	..	..	..
Mongolia	1.1	7.0	10.2	8.9	-1.3	6.4	17.3	12.3	11.6	7.9	2.3
Montenegro	3.1	2.5	10.7	6.9	-5.7	2.5	3.2	-2.7	3.5	1.8	3.4
Morocco	1.9	6.0	3.5	5.9	4.2	3.8	5.2	3.0	4.7	2.4	4.4
Mozambique	1.7	6.5	7.4	6.9	6.4	6.7	7.1	7.2	7.1	7.4	6.3
Myanmar	13.7	13.8	..	..	..	..	..	..	8.5	8.5	7.0
Namibia	3.5	4.2	6.6	2.6	0.3	6.0	5.1	5.1	5.7	6.3	5.7
Nepal	6.2	3.9	3.4	6.1	4.5	4.8	3.4	4.8	4.1	5.4	3.4
Netherlands	4.2	0.3	3.7	1.7	-3.8	1.4	1.7	-1.1	-0.5	1.0	2.0
New Caledonia	2.1	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
New Zealand	2.8	4.6	2.9	-1.3	-0.5	1.4	2.7	2.7	1.6	3.2	3.4
Nicaragua	4.1	2.5	5.3	2.9	-2.8	3.2	6.2	5.6	4.5	4.6	4.9
Niger	-1.4	5.3	3.1	9.6	-0.7	8.4	2.3	11.8	5.3	7.0	3.6
Nigeria	5.3	10.4	6.8	6.3	6.9	7.8	4.9	4.3	5.4	6.3	2.7
Northern Mariana Islands	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Norway	3.2	0.9	2.9	0.4	-1.6	0.6	1.0	2.7	1.0	2.2	1.6
Oman	5.4	-2.7	4.5	8.2	6.1	4.8	-1.1	7.1	3.9	2.9	3.5
Pakistan	4.3	4.8	4.8	1.7	2.8	1.6	2.7	3.5	4.4	4.7	5.5
Palau	-1.3	-6.3	-0.1	-5.6	-9.1	3.3	5.0	3.2	-2.4	4.3	9.4
Panama	2.7	4.2	15.3	8.6	1.6	5.8	11.8	9.2	6.6	6.1	5.8
Papua New Guinea	-2.5	2.2	7.2	6.6	6.1	7.7	10.7	8.1	5.5	8.5	..
Paraguay	-2.3	4.3	5.4	6.4	-4.0	13.1	4.3	-1.2	14.0	4.7	3.0
Peru	2.7	4.2	8.5	9.1	1.0	8.5	6.5	6.0	5.9	2.4	3.3
Philippines	4.4	5.0	6.6	4.2	1.1	7.6	3.7	6.7	7.1	6.1	5.8
Poland	4.3	3.6	7.2	3.9	2.6	3.7	5.0	1.6	1.3	3.3	3.6
Portugal	3.8	-0.9	2.5	0.2	-3.0	1.9	-1.8	-4.0	-1.1	0.9	1.5
Puerto Rico	1.5	1.2	-3.3	-1.8	-2.4	-2.6	-1.9	-2.8	-0.6	..	..
Qatar	..	3.7	18.0	17.7	12.0	19.6	13.4	4.9	4.6	4.2	3.6
Romania	2.4	5.5	6.9	8.5	-7.1	-0.8	1.1	0.6	3.5	3.0	3.7
Russian Federation	10.0	7.3	8.5	5.2	-7.8	4.5	4.3	3.5	1.3	0.7	-3.7
Rwanda	8.3	1.5	7.6	11.2	6.3	7.3	7.9	8.8	4.7	7.0	6.9
Samoa	6.9	4.5	6.3	1.0	-4.8	0.5	5.8	0.4	-1.9	1.2	1.6
San Marino	2.2	3.9	3.5	1.9	..	..	..	..	..	..	..
Sao Tome and Principe	..	6.6	3.3	8.2	4.0	4.5	4.8	4.6	4.2	4.5	..
Saudi Arabia	4.9	7.7	6.0	8.4	1.8	4.8	10.0	5.4	2.7	3.6	3.5
Senegal	3.2	6.7	4.9	3.7	2.4	4.2	1.8	4.4	3.5	4.3	6.5
Serbia	7.8	4.4	5.9	5.4	-3.1	0.6	1.4	-1.0	2.6	-1.8	0.7
Seychelles	1.5	-5.9	10.4	-2.1	-1.1	6.0	7.9	6.6	6.0	3.3	3.5
Sierra Leone	6.7	9.4	8.1	5.4	4.6	5.4	6.3	15.0	20.5	4.6	-20.3
Singapore	8.9	4.4	9.1	1.8	-0.6	15.2	6.2	3.7	4.7	3.3	2.0
Sint Maarten (Dutch part)	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Slovak Republic	1.2	5.4	10.8	5.7	-5.5	5.1	2.8	1.5	1.4	2.5	3.6
Slovenia	4.2	2.8	6.9	3.3	-7.8	1.2	0.6	-2.7	-1.1	3.0	2.9

Solomon Islands	-14.3	6.5	7.3	7.1	-4.7	6.9	12.9	4.7	3.0	1.5	3.3
Somalia	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
South Africa	4.2	2.9	5.4	3.2	-1.5	3.0	3.2	2.2	2.2	1.5	1.3
South Sudan	..	..	..	..	5.0	5.5	-4.6	-46.1	13.1	3.4	-6.3
Spain	5.3	3.2	3.8	1.1	-3.6	0.0	-1.0	-2.6	-1.7	1.4	3.2
Sri Lanka	6.0	5.9	6.8	6.0	3.5	8.0	8.4	9.1	3.4	4.9	4.8
St. Kitts and Nevis	5.0	-2.5	2.8	4.1	-5.6	-3.2	1.7	-1.2	5.8	6.9	4.6
St. Lucia	4.4	4.8	0.6	2.8	-0.5	-1.7	0.7	-1.1	0.1	0.5	1.8
St. Martin (French part)	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
St. Vincent and the Grenadines	1.6	7.7	-1.6	6.7	-2.1	-3.4	-0.4	1.4	1.7	0.7	1.5
Sudan	6.3	7.7	11.5	7.8	3.2	3.5	-2.0	-2.2	3.3	3.1	3.4
Suriname	-0.1	6.0	5.1	4.1	3.0	5.2	5.3	3.1	2.8	1.8	1.5
Swaziland	1.8	2.2	3.5	2.4	1.3	1.7	1.3	3.0	2.9	2.5	1.7
Sweden	4.7	2.4	3.4	-0.6	-5.2	6.0	2.7	-0.3	1.2	2.3	4.1
Switzerland	3.9	0.0	4.1	2.3	-2.1	3.0	1.8	1.1	1.8	1.9	0.9
Syrian Arab Republic	2.7	0.6	5.7	..	..	..	..	..	..	..	..
Tajikistan	8.3	11.0	7.8	7.9	3.8	6.5	7.4	7.5	7.4	6.7	4.2
Tanzania	4.9	6.9	8.5	5.6	5.4	6.4	7.9	5.1	7.3	7.0	7.0
Thailand	4.5	7.2	5.4	1.7	-0.7	7.5	0.8	7.2	2.7	0.8	2.8
Timor-Leste	17.5	-2.3	11.4	14.2	13.0	9.4	9.5	6.4	2.8	5.5	4.3
Togo	-0.8	5.0	2.3	2.2	3.5	4.0	4.9	4.8	4.0	5.9	5.5
Tonga	3.4	2.2	-4.6	2.5	1.1	4.2	2.0	0.5	-2.7	2.1	..
Trinidad and Tobago	7.6	14.4	4.8	3.4	-4.4	-0.1	0.0	1.4	1.7	0.8	1.0
Tunisia	4.7	4.7	6.7	4.2	3.0	3.5	-2.4	3.7	2.3	2.3	0.8
Turkey	6.8	5.3	4.7	0.7	-4.8	9.2	8.8	2.1	4.2	3.0	4.0
Turkmenistan	5.5	3.3	11.1	14.7	6.1	9.2	14.7	11.1	10.2	10.3	6.5
Turks and Caicos Islands	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Tuvalu	-1.0	-3.3	6.4	8.0	-4.4	-2.7	8.5	0.2	1.3	2.0	..
Uganda	3.1	6.5	8.4	8.7	7.3	5.2	9.7	4.4	3.3	4.8	5.0
Ukraine	5.9	9.4	7.9	2.3	-14.8	4.2	5.2	0.2	0.0	-6.6	-9.9
United Arab Emirates	10.9	8.8	3.2	3.2	-5.2	1.6	5.2	6.9	4.3	4.6	3.2
United Kingdom	3.8	3.3	2.6	-0.5	-4.2	1.5	2.0	1.2	2.2	2.9	2.3
United States	4.1	2.8	1.8	-0.3	-2.8	2.5	1.6	2.2	1.5	2.4	2.4
Uruguay	-1.9	0.8	6.5	7.2	4.2	7.8	5.2	3.5	4.6	3.2	1.0
Uzbekistan	3.8	4.2	9.9	9.0	8.1	8.5	8.3	8.2	8.0	8.1	8.0
Vanuatu	5.9	4.3	5.2	6.4	3.3	1.6	1.2	1.8	2.0	2.3	..
Venezuela, RB	3.7	-7.8	8.8	5.3	-3.2	-1.5	4.2	5.6	1.3	-3.9	-5.7
Vietnam	6.8	6.9	7.1	5.7	5.4	6.4	6.2	5.2	5.4	6.0	6.7
Virgin Islands (U.S.)	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
West Bank and Gaza	-9.9	9.5	-1.7	-8.6	20.9	2.3	7.8	14.5	-4.3	-1.1	12.4
Yemen, Rep.	6.2	3.7	3.3	4.0	4.1	3.3	-15.1	2.5	4.2	..	..
Zambia	3.9	6.9	8.4	7.8	9.2	10.3	5.6	7.6	5.1	5.0	3.2
Zimbabwe	-3.1	-17.0	-3.7	-17.7	6.0	11.4	11.9	10.6	4.5	3.8	1.1
Arab World	5.1	4.2	5.7	6.3	1.5	4.6	3.3	6.6	2.9	2.1	3.0
Caribbean small states	3.8	6.0	3.2	1.4	-3.6	0.2	1.2	1.2	1.3	1.3	1.3
East Asia & Pacific	4.6	4.4	6.7	3.6	1.3	7.3	4.5	4.7	4.5	4.0	3.9
East Asia & Pacific (excluding high income)	7.4	8.7	12.1	8.4	7.5	9.8	8.4	7.4	7.1	6.7	6.5
Euro area	3.9	0.7	3.1	0.5	-4.5	2.1	1.6	-0.9	-0.3	0.9	1.7

Europe & Central Asia	4.3	1.9	3.7	1.0	-4.5	2.6	2.3	0.1	0.6	1.4	1.5
Europe & Central Asia (excluding high income)	8.1	6.8	7.7	4.4	-6.1	5.4	5.3	2.9	2.6	1.6	-0.7
European Union	3.9	1.3	3.1	0.5	-4.4	2.1	1.8	-0.5	0.2	1.4	1.9
Heavily indebted poor countries (HIPC)	2.9	4.6	6.7	6.1	4.5	5.8	4.9	5.7	5.7	5.6	4.8
High income	4.0	2.1	2.7	0.4	-3.4	3.0	1.8	1.3	1.2	1.8	1.9
Latin America & Caribbean	3.8	1.6	5.7	4.0	-1.7	5.8	4.4	2.8	2.8	0.7	-0.7
Latin America & Caribbean (excluding high income)	3.8	1.5	6.0	4.1	-1.8	6.0	4.5	2.8	2.8	0.7	-0.8
Least developed countries: UN classification	4.0	5.4	9.4	7.4	4.5	5.4	3.7	4.2	5.6	5.5	4.4
Low & middle income	5.6	5.4	8.6	5.7	2.3	7.5	6.0	5.0	4.9	4.2	3.6
Low income	1.8	3.1	6.5	5.2	5.6	6.7	5.9	4.2	5.9	6.0	4.7
Lower middle income	4.4	6.3	7.2	4.7	5.0	7.4	5.4	5.1	5.6	5.6	5.5
Middle East & North Africa	5.6	4.6	6.2	5.0	1.6	5.1	3.7	4.2	2.2	2.5	2.9
Middle East & North Africa (excluding high income)	4.2	2.5	6.3	3.8	3.1	5.4	-0.6	2.9	0.9	1.6	..
Middle income	5.6	5.5	8.6	5.7	2.3	7.6	6.0	5.0	4.8	4.2	3.5
North America	4.2	2.7	1.8	-0.2	-2.8	2.6	1.7	2.2	1.6	2.4	2.3
Not classified	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
OECD members	4.0	2.0	2.6	0.2	-3.5	2.9	1.8	1.2	1.1	1.8	2.0
Other small states	..	4.2	10.1	7.2	2.0	9.1	7.6	3.7	3.2	3.2	2.4
Pacific island small states	-0.6	2.0	1.4	1.9	-1.6	2.9	1.1	1.9	2.7	4.1	3.4
Small states	..	4.5	8.6	6.0	1.0	7.5	6.5	3.3	2.9	2.9	2.3
South Asia	4.1	7.3	8.1	3.9	7.6	9.1	6.3	5.6	6.3	6.9	7.2
Sub-Saharan Africa	3.6	4.9	7.1	5.3	2.8	5.5	4.3	3.6	4.7	4.6	3.0
Sub-Saharan Africa (excluding high income)	3.6	4.9	7.1	5.3	2.8	5.5	4.3	3.6	4.7	4.6	3.0
Upper middle income	6.0	5.2	9.0	5.9	1.5	7.6	6.1	4.9	4.6	3.8	3.0
World	4.3	2.9	4.3	1.8	-1.7	4.4	3.1	2.5	2.4	2.6	2.5

**Revaz Lordkipanidze**

Doctor of Economic Sciences (World Economy),  
academician of Georgian Academy of Economic Sciences

## **The Long-term Strategic Care of Global Processes and about Tasks of Georgia's Economic Rehabilitation for Years 2017-2020**

### **Resume**

In the epoch of the world internet, an international community's capacity grows enormously and it's pleased that role of the reforming Georgian state unprecedentedly grows in processes of the elimination of healthcare problems and poverty. Author of the work offers the economic priorities to the development of an international friendship and generalization of anti-monopoly, macro and regional reforms.

**Реваз Лордкипанидзе**

Доктор экономических наук (Мировое хозяйство),  
академик Академии экономических наук Грузии

## **Долгосрочная стратегическая забота глобальных процессов и о задачах оздоровления экономики Грузии на 2017-2020 годы**

### **Резюме**

В эпохе мирового интернета, потенциал международного сообщества невыразимо растёт и особо примерно, что роль реформируемого грузинского государства небывало выросло в процессах ликвидации проблем здравоохранения и нищеты. Автор работы предлагает экономические приоритеты развития дружбы народов и международного обобщения антимонопольной, макро и региональных реформ.